

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorska ulica št. 16. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: Šeststopenjska petiti-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gl., za pol leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti volja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gl., za četrt leta 2 gl. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 211.

V Ljubljani v četrtek, 17. septembra 1885.

Tečaj II.

Angleško-ruski prepir končan.

Prepir zaradi Karolinskih otokov, ki nekaj časa sem obrača vso javno pozornost naše, kriv je, da se je tako malo govorilo in pisalo o dokaj važnem dogodku zadnjih dni. Angleško-ruski prepir v afganski zadevi je končan, obe velevlasti sta podpisali isti danes osem dni zapisnik tikajoč se te zadeve in s tem izgine vsaka bojazen, vsak strah, ki je zaradi te stvari toliko časa vznemirjal dva dela sveta. Ako se v poštavi jemlje, s čim da se je končala vsa ta zadeva, ako se čita, da vsled sklenjene pogodbe dobi Rusija na pol, a na pol afganski emir ob zulfikarskem prehodu ležeči neplodni kos zemlje, potem se mu pač skoro smešno zdi, da je Evropa leto dni trepetala boječ se svetovne vojske.

In vender je bila stvar mnogo resnejša, nego se sedaj vidi. Kaj je itak uže tako širni in tako razprostrani Rusiji ležeče samo na malem delu zemlje, in kaj je Angleški na tem, naj je kos pustinja priklopljen Afganistanu ali Rusiji! Na tem kosu zemlje zares ni bilo mnogo ležeče! Šlo se je za vse kaj drugega. Nastalo je bilo vprašanje, je-li prišel sedaj uže oni trenotek, ko imata vkup je-li prišel sedaj uže oni trenotek, ko imata vkup trčiti oba tekmeča na azijskem pozorišču, je-li ta košček zemlje bil odločen v to, da dá povod k dolgotrajni, uničujoči vojski med mogočnima državama in njenimi zavezniki? Zaradi tega je ta pest prsti, ki se sedaj razdeli med Rusijo in Afganistanom zgodovinske važnosti. V javnem mnenju utrjena je uže dolgo časa ta misel, da Anglija in Rusija jedenkrat morata trčiti vkup na azijskih planjavah. Ako Rusija res misli še na daljno prodiranje proti vzhodu, ako res misli na zlato Indijo — in o tem je skoro ves sedanji svet

uverjen — potem je tudi prepir o še tako malo važnem in malo vrednem delu zemlje sposoben postati vzrok velike vojske.

A v tem času, od kar je trajal angleško-ruski razpor, prigodilo se je res mnogo kaj, kar je budilo misel, da Rusija misli uže zdaj stegniti mogočno svojo roko po angleški posesti. Ko je počil ob reki Kušk prvi strel, ko je po Evropi raznesel se glas, da je ob afganski meji pojila kri zemljo, tedaj bilo se je težko ubraniti prepričanju, da rusko vojstvo v kratkem zasede Herat, „ključ“ do Indije. Kako smešno so se nad onim činom generala Komarova Angleži togotili, kak hrup so zaganjali, kako so z orožjem rožljali, je še vsakemu v spominu. Klicali so na boj, a v svoji onemoglosti niso ničesar storili, kar bi bilo zamoglo imponovati severni nasprotnici. Zahtevali so od cesarja, da naj samovlastno postopanje generalovo kaznuje, da ga od vojstva odpusti, a glej, Komarov prejel je za svoje energično postopanje krasen meč, obit z dragocenimi kamni. A ravno to opravičevalo je še bolj strah pred grozno vojsko. Angleška pokazala se je v vsakem oziru slabotno, na boj nepripravljeno, Rusija odločno in samozavestno. Kaj je Rusom branilo prodirati naprej? Angleškega vojstva ni bilo v obližji, a afganske čete razkropile so se v divji beg, komaj da so čule par gromov in strelav ruskih topov.

Stvar postajala pa je še kočljivejša, ko se je dogodil ob reki Temzi nenadno prevrat v vladni zistemi. Dokler je Gladstone, poznani prijatelj miru, stal v Londonu na krmilu, tako dolgo pač še ni bila ugasnila zadnja zvezda upanja, da se ohrani mir, da se doseže sporazumljenje. A dostikrat se vlada ne more protiviti burni volji splošnjega prebivalstva. Angleški ponos bil je po do-

godkih ob afganski meji hudo zadet, ljudstvo vpilo je po maščevanju in ko je še sir Peter Lumsden prihitel iz Azije v Evropo in, še predno je stopil na angleško zemljo, povzdignil svoj srditi glas v obtožbo angleške vlade, ko je kmalu na to Gladstone moral ostaviti premierjev stol, tedaj bil je položaj res kritičen, tedaj prikipela je nevarnost do vrhunca.

Na Gladstonovo mesto stopil je Salisbury, mož, ki se je kazal, dokler je stal še opoziciji na čelu, zakletega sovražnika Rusiji, ki je v jedno mer obsipal svojega prednika z očitanji zaradi njegovega neodločnega postopanja, ki je prej vedno klical na boj. Lahko je umljivo, da je ta prevrat v Londonu svet napolnil z novim strahom, in obžalovali so ga skoro tudi taki, ki so bili drugače odločni nasprotniki svobodomiselnosti, in odkritosrčni prijatelji sedaj na krmilu stoječe konservativne stranke. Vender svet čakalo je veliko iznenadenje. Salisbury, ki je sedaj sedel na premierjevem stolu, ni bil več oni, ki je prej stal na čelu opozicije. Komaj je zavzel vzvišeno mesto, videl je vse drugače, nego prej, ali se je vsaj delal, kakor bi videl drugače. Sicer ni opustil tudi izgovarjati se, da je sedaj navezan na to, kar je uže ukrenil njegov prednik, in da je prisiljen hoditi po poti, katero je bil nastopil oni, ali vsaki previden na take izgovore ni mnogo dal. Govoriti je ravno mnogo lažje, nego delati, in Salisbury, ki je imel sedaj priložnost, izvršiti vse, kar je prej od svojega prednika zahteval, a tega vsled obstoječih razmer storiti ni mogel, bil je srečen, da se je zamogel na prejšnjega premierja izgovarjati.

Dasiravno pa se je takoj dalo sprevideti, da bo tudi Salisbury navzlic prejšnjemu svojemu programu skušal mirnim putem končati prepir z Ru-

Listek.

Gaston de Vannier.

(Prizor iz francoske revolucije. Po francoskem — c.)

Gaston in Isabella videla sta se po tem skoro vsak dan. Vkupno govorila sta o nesrečni kraljici, v kupno posvetovala se o sredstvih, kako bi mogla do kraljice, kako bi jej povedala, da še živé prijatelji, ki čuvajo njeno življenje in so pripravljeni ga braniti. Posledica medsebojnega občevanja bila je s prva nežno prijateljstvo, iz katerega je skoro nastala tem globlja ljubezen, čim večje je bilo medsebojno spoštovanje. Po preteku nekaj dni — in dnevi bili so tedaj sila dolgi — Gaston in Isabella nista mogla več prebiti drug brez drugega. Videla sta se zjutraj, videla sta se zvečer, in dostikrat prebila sta ves dan skupaj. Toda dogodek, v teh nevarnih časih kaj običajen, razdril je vso srečo dveh mladih src.

Zaradi jednega objavljenega članka došel je ukaz, da se ima Gaston vreči v ječo. Ukaz se je tudi takoj izvršil. Sedel je sedaj uže tri dolge dni v zaporu. Vrelo mu je po glavi; nikogar ni imel,

komur bi mogel potožiti bolečine svoje in svojo srčno bolest; niti jedne knjige ni imel, kjer bi si utopil svojo žalost. Med tem pa ukretne nožice Isabelline niso stale pri miru. Hodila, iskala in povpraševala je toliko časa, da je zvedela za njegov zapor, da je dobila dovoljenje, da ga sme obiskati.

Tudi ona mislila je skozi vse tri dni jedino le nanj, le njegovo ime bilo ji je na ustnih. Kaj in koliko imela sta si zopet povedati pri tem prvem shodu, pri prvem zopetnem objemu!

Počasi prišla je jima zopet beseda iz ust. Vsela sta se na ležišče, roko v roki, iz oči v oči jela sta kramljati.

— Povejte mi, dragi moj Gaston, so se li ti trije dnevi, ki ste jih preživeli oddaljen od mene, vam zdeli dolgi?

— Trije celi veki, ljubljena Isabella! No ne obračajte proč lepih svojih oči, moj Bog, pogledajte, kako vas ljubim. Saj mi dovolite, da vam to povem po teh treh vekih vaše odsotnosti, po treh dneh skrbi in bede. Sedaj ste vi tu, in srečen sem; moja ječa se mi vidi raj.

— Skoro došel bo čas, ko bom morala oditi; da boste pa lažje in bolj potrpežljivo pričakali jutrajšnjega dne, prinesla sem vam knjig in novin.

— Isabella vi ste dobra, vi ste lepa, jaz vas ljubim.

In pritisnil je vitko devojk nase, poljuboval jej je lase. Ona pa mu je vrnila ljubkovanje z ljubkovanjem ter pristavila:

Jutri se povrnem, in potem tako naprej vsak dan. Med tem pa ko boste sami, kratili si boste dolgčas s čitanjem. In pri tem izvlekla je celo kopo raznih političnih listov, katere je bila nakupila poprej. Ob jednem prinesla je tudi papirja, peres in črnila. Za vsako stvarico zahvalil se jej je s poljubom. Ko pa je nazadnje izvlekla velik kos platna, katerega je pričela prišivati pod posteljo, ki bi imelo služiti za skrivališče vsem prepovedanim stvarim, je Gaston ostrmel in od obžudovanja ni skoro mogel priti do zavesti.

— Blaga Isabella izgovoril je, za vse to ste pre-skrbeli, vse to ste videli v duhu naprej? —

Komaj da je končala šivanje, uže je prišel Gracchus in jo je opominal, da je čas oditi. Nje-

sijo, vendar cela zadeva do zadnjega časa ni bila toliko jasna, da bi se bil zamogel svet otresti vsake bojazni. Tem z večjim veseljem mora tedaj pozdravljati vsak prijatelj miru vest, da je sporazum med obema mogočnima državama faktično dosežen in tudi formalno zapečaten. Želeti je le, da bi ta sporazum bil trajen in da bi se ne vnel zopet tako kmalu kak prepir, ki bi svet navdajal z enakim strahom, kakor se je godilo to pot.

Turčija in evropske vlasti.

Pod tem naslovom poroča se v „Pol. Corr.“ z dné 12. t. m. naslednje:

Misija sira Henryja Drummonda Wolffa dala je priliko, opaziti velike spremembe, katere so se zvršile v otomanski politiki, odkar je vladarstvo nastopil sultan Abdul Hamid. Za njegovega prednika Abdula Aziza se je ta politika menjala, kajti otomanska vlada opirala se je zdaj na Angleško, zdaj na Francosko, zdaj na Avstrijo. Evropska diplomacija v Carigradu bila je tedaj popolnoma v službi intrig. Dandanes se turška politika ne naslanja več na spremenljivo dobro ali slabo voljo, marveč ima trdno podlago gledé interesov države.

Da marquis of Salisbury ni nobeni kontinentalni vladi nič poročil o namenu Drummond Wolfove misije, dopalo se v toliko ni turški diplomaciji, ker je bila nevarnost, da bi te posebne razprave med Turčijo in Angleško mogla katera vlast napačno umeti. Pred vsem sta se turška pooblaščenca, Assym paša in Kiamil paša, izjavila, da imata pooblastilo samo gledé Egipta ter da ne smeta razpravljati o nobenem vprašanji. Razen tega je sultan Assymu paši in Kiamilu paši, katera nista imela splošnih instrukcij ter sta bila tako primorana korak za korakom slediti Drummond Wolffu, naročil, naj se po vsaki konferenci sestavi natančen zapisnik o dogodkih ter naj se predloži ministerskemu svetu.

Pred vsem pa se živahno menjajo depeše med tukajšnjo vlado in turškimi poslaniki, osebno med onima v Berlinu in na Dunaji, in sploh se misli, da je predmet tem depešam napredek posvetovanj z Drummond Wolffom. Če je to resnično, potem je skoro gotovo, da se tudi v tem slučaju hoče držati čisto evropskega okvira, v katerem se turška politika giblje in se še dalje gibati hoče. Zdi se, da Turčija želi, da bi se mislilo, češ, da se turška politika hoče še bolj v zvezo spraviti s splošnimi evropskimi interesi, nego se je to do zdaj godilo. Tukajšnja vlada bi najbolj želela, da bi se zopet sešla mednarodna konferenca, katera je tam zborovala ter se preložila, ko je angleško brodovje bombardovalo Aleksandrijo. Sicer pa je v merodajnih turških krogih znano, da se more moteno ravnotežje v Egiptu polagoma in soglasno

med Turčijo in vsemi vlastmi zopet doseči. Saj je danes v istini tako nemožno, turški vpliv zopet v Egiptu, kakor je nemožno, da bi se dežela izročila Angleški, ali da bi se angleške čete kar nemudoma poklicale nazaj. Kaže se, da egiptovsko vprašanje ostane še brez definitivne rešitve, kakor sploh orijentalno vprašanje, katerega je jeden del. Niti turški pooblaščenca, niti Drummond Wolff, niti oba faktorja združena, ne bi mogli napraviti v Egiptu trajen in gotov red. Zdanja politika Turčije dela na to, da se egiptovsko vprašanje pred vsem odtegne jednostranskemu vplivu Anglije ter se potem združno in soglasno z Evropo polagoma reši.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Čim bolj se bliža čas odprtja državnega zbora, tem bolj se bavijo listi z vprašanjem, kaka bode njegova bodoča sestava, kar pa je vse samo ugibanje, kajti do zdaj se še ni nič gotovega sklenilo, ni na desnici ni na levisi. Nekateri listi celó hoté vedeti, kak bode prestolni govor in koliko se je prihranilo v državnem gospodarstvu, kar je tudi se ve da samo ugibanje.

Predvčeranjim sešli so se na Dunaji vodje štirih frakcij desnice, da se posvetujejo o postopanju v bodočem državnem zboru. Posvetovanja trajala bodo baje več dni; razpravljalo se bode osebno o tem, kako naj se desnica krepkeje organizuje. Henrik Clam-Martinic se zaradi bolehnosti ne more udeleževati posvetovanj; bolezen je baje tako huda, da se vso zimo ne bode po nasvetu zdravnikov mogel udeležiti parlamentnih sej.

Levovska trgovinska zbornica obrnila se je z nujno prošnjo do trgovinskega ministra, naj posreduje pri pruski vladi gledé iztiravanj tujih podanikov, ker vsled tega trgovina sploh, osebno pa trgovina z lesom hudo trpi.

Ogri postopajo v jezikovnem oziru zelo strogo; kadar gre magjarščini pridobiti primerno mesto, tedaj ne poznajo nobenih ozirov. Ministerstvo razglasilo je pred kratkim ukaz, naj se brezpogojno izpustijo iz službe vsi železniški uradniki, kateri si do 1. avgusta 1886 ne pridobijo popolnega znanja magjarščine v besedi in pismu.

Tuje dežele.

Nemškemu državnemu zboru, kateri se odprl najbrže v drugi polovici meseca novembra, predložile se bodo tri predloge, katere se bodo bavile z razširjenjem zavarovanja proti nezgodam. Najprej predloži se postavni načrt o razširjenji zavarovanja proti nezgodam pri kmetijskih delaveih. Drugi postavni načrt se tiče oskrbljevanja državnih uradnikov in oseb vojaškega stanu, katero je zadela nezgoda pri prometu. Tretja predloga pa se bode bavila z razširjenjem zavarovanja proti nezgodam pri pomorščakih.

rodil se ji je bil tudi že odločen sklep, kakor je to možno le pri ženskah v odločilnem trenutku. (Dalje prihodnjič.)

Prokleta!

(Roman Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predloži prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

„Vi jokate, gospodičina?“ reče Leon potihoma. — „Da“, odgovori ona ganena. „Jokam, ker ste govorili o svoji materi, katere ni več...“ — „Zaradi mene ste jokali?“ povpraša kakor omamljen ter deklico žarno pogleda.

Blanche zapeče čez in čez po lici ter v zadregi povese oči.

„Tedad vam je žal zaradi mene?“ povpraša dalje mladenič. — „Da“, odgovori deklica ter ga zopet iskreno pogleda. „In mislila sem si sama pri sebi: Bog vas ne zapusti!“

V tem trenutku vstopi gostilničarjeva hči spregovorivši: „Vaš boter je tukaj, gospodičina Blanche. Pojte k obedu!“

Blanche pozdravi oba tujca ter se odstrani.

„National-Zeitung“ svari nemško vlado, naj ne iztirava iz Poznanja ruskih podanikov, ker s tem škoduje državnim interesom. Na mesto izgnanih politično brezpravnih Poljakov nastopili bodo zdaj židje, katerih počenjanje le škoduje deželi.

V Srbiji se pridno gradijo železnice; gradnja proge Niš-Vranja zelo dobro napreduje. Dolenja gradnja je že gotova, in kmalu dovrši se tudi gorenja. Tudi na progi Niš-Pirot se pridno dela.

Najnovejša poročila iz Španije pravijo, da je španska vlada pripravljena dati Nemcem zadoščenje za žaljenje njihovega konzula, nikakor pa neče nič vedeti o nemških pravicah do Karolinskih otokov; ti so in ostanejo španski, kdor jih drug zahteva zá-se, postopa le nasilno.

Iz Carigrada se poroča, da bode ekumenski patrijarh Joahim IV. najbrže moral zaradi bolezní odstopiti. Imenuje se že več mož, kateri naj bi prišli na njegovo mesto.

Dopisi.

Z Gorenjskega, 15. septembra. (Izv. dopis.) (Iz učiteljskih krogov.) Mnogo se je čitalo letos v raznih slovenskih listih o učiteljskem kurzu na vinarski šoli na Slapu. Priznati moramo, da so se vsi prav pohvalno izražali. In kako bi se tudi ne! Gospod vodja R. Dolénc sam nam je že porok, da njegovo delovanje v obče, osebno pa v učiteljskem kurzu brez vspeha biti ne more. On kot strokovnjak v sadjarstvu, trtoreji in kletarstvu predava tako zanimljivo, da slušateljem mora vzbuditi ljubezen do predmeta. In s tem je že mnogo doseženega. Navdušeni, z največjo pazljivostjo smo ga poslušali in splošna sodba je bila, da tako more predavati le za stvar uneti strokovnjak. Le škoda, da se njegovo delovanje in znanje v naši ožji domovini v gotovih krogih še prezira. To ga mora žaliti!

Slušatelji letošnjega tečaja smelo trdimo, da nismo bili zastoj na Slapu. V tem primerno kratkem času pridobili smo veliko. Naloga naša in dolžnost bi bila zdaj, to tudi vporabljeni. Kdor ima šolski vrt, lahko bo delal v prid svoje občine in trud njegov gotovo ne bo zaman. Kako pa hoče oni slušatelj postopati, kateri nima šolskega vrta? Naš kmet je jako konservativen. Težko pusti svoje navade, saj gospodari in obdeluje svoje polje edino le iz navade in ne misli pri tem čisto nič, kako bi delal uspešneje. Edino z besedo ga poučevati, ne bo dosegel nič. Vspeh, vspeh umnega obdelovanja hoče kmet videti in posnemati bo začel! Zato je pa tudi delovanje naših potovalnih učiteljev jako dvojljivo.

Nič bolje se ne godi onim slušateljem, koji službujejo po večrazrednicah. Tu so šolski vrti izročeni starejšim nadučiteljem, koji o umnem sadjarstvu niti pojma nimajo (s častnimi izjemami).

„Ona se imenuje Blanche“, zamomlja Leon sam zá-se.

Uro pozneje, ko sta Blanche in Rouvenat zapuščala gostilnico, hoteč stopiti v voz, srečata Leona, ki ja pozdravi.

„Ali poznaš tega mladega moža?“ povpraša Rouvenat. — „Tega ne. Govorila sva le nekaj besed med sabo...“

Rouvenat se obrne še enkrat za njim. „Brhek mladenič!“ reče.

Blanche se je zamislila. Njeno srce je prcvitalo.

13.

Pravijo, da je tudi nekov bog za pijance. Istim pravom lahko trdimo, da imamo boga tudi za zaljubljenca.

Bodi si temu tako ali tako: dva dni po semnji v Gray-u, to je v soboto, pride Leon okoli druge ure popoldne slučajno v Saint-Irun.

Pastil je bil Goša v Gray-u, kateri se je bavil s tem, kako bi si napravil novo gledišče, ki bi se lahko nosilo od kraja do kraja. Na nasvet kočijažev izstopi Leon pred neko gostilnico, nad

gov pogled ni bil več tako osoren, njegova beseda zdela se je mehkejša.

Izabela obiskavala je potem ujetnika, kakor je bila obljubila, vsak dan, in vselej je prinesla celo kopo novih listov in knjig. Gaston prenašal je odslej potrpežljivo ujetništvo.

V navzočnosti Izabele pozabil je vse, ječo, ječarja, in sanjaril je le o ljubezni. Kadar pa Izabela ni bila pri njem, čital je knjige in novine, pisal ljubezenska pisma svoji ljubi in slavil jo je v verzih.

Preteklo je bilo tako že 10 dni. Srečni muf premagal je dosedaj vse ovire; od dne do dne pridobila si je pa tudi ona sama večje spoštovanje pri ječarjih.

Toda prišel je grozen dan, ki bi bil skoro razdril vso srečo. Izabela in Gaston sedela sta zopet drug poleg drugega v ozki celici, ko nenadoma Gracchus stopi v celico. Prišel je, da po običaji vsak mesec jedenkrat pregleda postelje. Ni možno opisati, kar sta čutila ljubimca pri pogledu Gracchusa, in ko sta videla, da se pripravlja pregledati posteljo. Izabela bila je prva, ki se je zopet pomirila. Videvši pretečo nevarnost, po-

a vender jim še v spanji na misel ne pride, udeležiti se učiteljskega tečaja na Slapu. Uže leta in leta obdelujejo svoj vrt, a če pogledamo le malo po najbližji okolici, ne vidimo niti jednega pošteno vzgojenega drevesa. Vsi stroški za vrt so zgubljeni. Zato se tudi občine tako težko sprijaznijo z mislijo, napraviti šolski vrt. Če hoče zdaj takega nadučitelja njegov drugi učitelj opozoriti na napake pri sadjarstvu, vname se prepir in sodba nadučiteljeva: Vi ste še mladi, vi te stvari ne razumete! in po stari šegi gre naprej. Vprašam, se more li temu v okom priti? Dà, čisto lahko! Slavni deželni odbor naj s porazumljenjem slavnega c. kr. deželnega šolskega sveta učitelje kar pokliče v učiteljski kurz in to v prvi vrsti one nadučitelje in učitelje, katerim so izročeni šolski vrti v oskrbovanje in so ti zelo zanemarjeni. Ako bi pa to ne bilo mogoče, naj se vsaj po večrazrednicah takim nadučiteljem oskrbovanje šolskega vrta odvzame in se izroči onemu učitelju, koji se zamore skazati s spričevalom, da se je udeležil učiteljskega kurza na Slapu. Le na ta način se bo naše tako zanemarjeno sadjarstvo malo povzdignilo.

— e —

Iz Trsta, 16. septembra. (Cesaričina Stefanija v Trstu.) Cesaričina Stefanija odpeljala se je na jahti „Fantasie“ v soboto popoldne v Poreč. Pred njo je tja odšel namestnik na vladnem parniku „Pelagosa“. V Poreč je dospela, kakor poroča „Ed.“, nekoliko pred 4. uro. Sprejeli so jo na bregu g. namestnik, namest. svetovalec in glavlar v Poreču, dež. glavlar dr. Vidulich, razni dež. odborniki, mestni svet, na čelu mu župan g. Sbisà, in pričakovalo je visoko gospo na bregu skoro vse prebivalstvo poreško, ki je klicalo navdušeno „evviva“. Nagovoril jo je najprej namestnik, potem dež. glavlar in mestni župan, deputacija krasnih gospodičin je potem izročila visoki gospejši šopek cvetic, na kar se je visoka gospa s spremstvom odpeljala proti glavni cerkvi, na pragu katere jo je čakal poreški škof msgr. Flapp s kapitolom. Po kratkem nemškem nagovoru spremljal je škof visoko gospo pred glavni altar, potem pred altar sv. zakramentov, pred katerim je cesaričina opravila kratko molitev, ogledala si je potem še druge znamenitosti glavne cerkve in se peš napotila po mestu zopet na breg in se tam med entuzijastičnimi klici vsega prebivalstva zopet vkracala na jahto ter se odpeljala v Miramar, kjer je bila uže ob 6. uri zvečer.

(Konec prihodnjič.)

Razne vesti.

— (Pardal uskočil.) V jutru dne 12. t. m. uskočil je v Lüttichu iz neke menažerije pardal, ne da bi bil lastnik iste o tem kaj zapazil. Ko je bilo ravno največ ljudi na cesti, prikaže se divja zver. Vse se je podalo v divji beg pred grozno živalijo. Ta zapodi se

katero je bilo zapisano z velikimi črkami: „Bertaux, gostilničar. Prenočuje pešce in konjike.“

Leon koraka proti vratom gostilniškim, na katerih je stal mož, ki ga s kapo v roci lepo pozdravi.

Naenkrat se mladenič zgane ter debelo pogleda velika kamenita psa, katera sta bila postavljena ob stopniških straneh.

Leonu se je čitalo z obraza, da je silno iznenaden. Z obema rokama si prime čelo, kakor bi si hotel pridržati nestalen in zmeden domislek. Da-si mu spomin nič gotovega ni pravil, vender je vedel natanko, da je uže nekdanji videl ta dva psa, ki sta ga gledala s prevzetno povzdigneno glavo.

Ni bilo dvomu: uže kot otrok je moral biti nekdanj tukaj! Tožen nasmehljaj se mu poziblje na ustnicah. Potem pa naglo stopi gor po kamenitih stopnicah v gostilno.

„Bi-li radi kaj jedli, čestiti gospod?“ vpraša ga gostilničar. „Povejte, česa želite.“ — „Pozneje, pozneje!“ odgovori mladenič. „Ali ste vi tukaj gostilničar?“ — „Da, gospod moj. Jaz se imenujem Bertaux, kakor moj strije, po katerem sem

najprej v hlapca neko pivovarne, ki je nič hudega slu-teč ravno stopil iz neke prodajalnice, ter ga takoj raz-trga in razmesari. Na to skoči na necega Sletnega otroka in ga tudi takoj usmrti. Splošen krik nastane vsled tega groznega prizora, in pardal skoz to nekoliko ostrašen, zbeži v neko hišo in se mu posreči celó dospeti na streho. Tu sprehajal se je kako pol ure gori in doli, predno se je posrečilo ustreliti ga. Vse prebivalstvo v Lüttichu je vsled tega dogadjaja zelo razburjeno.

— (Škof obdolžen tatvine.) Nek armensk nadškof naznanil je patrijarhu v Carigrad, da mu je izginilo 30000 forintov iz njegovega stanovanja, in dolži te tatvine svojega namestnega škofa msgr. Ayhoba ter prosi, da se mu dovoli izročiti ga turškim oblastnikom.

— (Nasledki ranjenja.) Gospod: „Kakor ste čitali, mora imeti oni, ki hoče dobiti razpisano mesto, spretno pero, a kakor je razvidno iz vaše prošnje, ne umete niti dobro pravopisja!“ — Prosilec: „Žali bože, vaša milost! Bil sem namreč v vojski v desno roko ranjen in od tistega časa mi s pravopisjem nič več prav ne gre!“

— (Kako je v peklu?) Na to vprašanje odgovarja učeni Hieronim Dreksel v daljši razpravi, katera je prišla na svetlo 1431. leta. V tej razpravi se čita: Peklo ima 7 soban in 3 vrat; v vsakem stanovanju je 7 ognjenih rek in 7 rek, kjer se pretaka toča; v vsakem stanovanju je 7000 lukenj; v vsaki luknji 7000 razpok; v vsaki razpoki 7000 skorpionov, izmed katerih ima vsak 7 členov in vsak člen 1000 ton strupa.

— (Krava — s hoduljami.) Neko krasno kravo angleške kraljice zadela je nesreča, da je pala v prepad ter si zlomila sprednjo nogo. Jeden prvih zdravnikov je dejal, da se mora kravi odrezati noga in na njegov nasvet napravila se je potem kravi hodulja (berglja), s katero zdaj neovirano ponosno stopa po pašnikih.

Domače stvari.

— (Zagreb in Ljubljana.) Da nas kedo krivo ne umé, naglašamo, kar smo uže včeraj poudarjali, še jedenkrat, da se ne zlagamo popolnoma z nazori, izrečenimi v članku, ki smo ga včeraj pod gorenjim naslovom posneli iz „Resnih Glasov“, o razmeri Ljubljane k Zagrebu in izjavljamo izrecno, da o materijelnih in kulturnih razmerah v Ljubljani nismo istega menenja, kakor navedeni list, pač pa se ujemamo popolnoma z mislijo, ki je izrečena v tem članku, da se blagor ljudstva v socialnem, gospodarstvenem in političnem oziru pospešuje le tedaj, ako ljudstva ne vodi njega masa, ampak ako mu na čelu stoji njegova inteligenca in v socialnem in gmotnem oziru višje stoječe osebe.

— (Šolstvo.) Na tukajšnjem učiteljski oglasilo se je za I. razred 24 kandidatov in 48 kandidatinj. V otroški vrt vpisalo se je 31 gojencev. Za

gostilnico prevzel.“ — „Prav tedaj, gospod Bertaux; ali imate časa, da mi darujete nekaj trenotkov?“ — „Jaz sem vam popolnoma na razpolaganje!“ odgovori krčmar živo.

Oba stopita v bližnjo izbo gostilniško. Bertaux ponudi tujcu naslonjač; sam pa sede na bližnjo stolico. „Zdaj mi pa povejte, česa želite“, čestiti gospod“, spregovori Bertaux. — „Ravnokar ste povedali, da ste po svojem strijeji prevzeli gostilnico. Ali je uže dolgo tega?“ — „Tako-le kakih petnajst let.“ — „Potem se morda še lahko spominate — le pomislite, gospod Bertaux — ali ste pred kakimi trinajstimi leti necega dné meseca decembra prenočili neko gospo z otrokom?“ — „Ti moj ljubi Bog!“ posmeje se gostilničar. „Tu prenočuje toliko popotnikov! Sicer — počakajte malo! Mislim, da se spominam! Da, da, tako je! Necega dné decembra meseca pride le-sim mlada potovalka, imela je sabo otroka, štiri ali pet let starega. Gostilnico je zapustila zvečera, ko se je uže nočilo; bil je strašen mráz. Jaz sem jo hotel vstavljati, a ni bilo mogoče; hotela je odpotovati na vsak način. O, zdaj se spominam prav natanko! Otrok je bil fantič, prav majhen hudiček. Posedal

industrijelni oddelek oglasile so se 4 učenke. Kot učiteljice za otroške vrtove hoče se izobraziti 8 učenk.

— (Izpred porotne sodnije.) Pri predvčerajšnji prvi porotni obravnavi bil je zatožen J. Hribernik zločina uboja. Dne 19. aprila t. l. je pri nekem prepiru zabol kmetskega fanta sedemkrat z nožem; ranjeni je kmalu za ranami umrl. Hribernik je bil obsojen v štiri leta hude ječe, poostrene s postom, temnico in trdim ležiščem v 19. dan aprila vsako leto. — Pri drugi obravnavi bil je zatožen vlačugar France Ulaga iz loškega okraja zaradi tatvine. Ukral je nekemu trgovcu iz zaprte miznice 344 gld., razen tega pa je izvršil še več tatvin. Zatoženec bil je obsojen v petletno hudo ječo. — Pri včerajšnji obravnavi bil je 41letni delavec Luka Medic iz Górenjih Goric zatožen zločina požiganja. Dne 10. julija opolunoči zažgal je šupo Magdalene Ložar v Górenjih Goricah. Pogorelo je več poslopij. Zatoženec je bil obsojen v petnajstletno ječo. — Pri drugi obravnavi bil je 40letni delavec Martin Hribar zatožen zaradi zločina tatvine. Hribar bil je uže sedemkrat zaradi zločina tatvine in šestkrat zaradi prestopka tatvine obsojen v večletno ječo. Včeraj je bil zatožen, da je bil pokral nekaj obleke in denarja. Zatoženec je bil obsojen v petletno hudo ječo, poostreno s postom.

— (Porotne obravnave v Rudolfovem.) Vrsta porotnim obravnavam v Rudolfovem je naslednja: V ponedeljek 14. septembra Alojzij Blatnik, uboj. V torek 15. septembra Franc Hrovat iz Gábrovšče, uboj; isti dan popoldne, Jože Matko iz Močvirja, uboj. V sredo 16. septembra Anton Hribar, uboj; potem ravno ta in Matija Tratar, rop. V četrtek, petek in soboto (17., 18., 19. septembra): Franc in Janez Tomažin in Martin Vrček iz Poddulc zaradi razbojnega umora. V ponedeljek 21. septembra Gregor Zidar, tatvina. V torek in sredo (22. in 23. sept.) Janez Leške, rop. V četrtek, petek in soboto (24., 25., 26. sept.) Anton Jaklič in tovariši iz Zgornje Vasi, goljuflja. V ponedeljek 28. septembra Neža Lopatič, obrekovanje.

— (O zadevi razstave goveje živine v Kranjski Gori,) ki bode v ponedeljek 12. oktobra, javi odbor kmetijske družbe, da je slavni deželni odbor kranjski vsled prošnje c. kr. kmetijske družbe blagovolil za povišanje premij pri tej razstavi darovati 100 gld.

— (Nevihta.) Iz logaškega okraja se nam piše z dne 12. septembra: Včeraj zvečer okoli 7. ure pridrvila se je zopet huda nevihta v naš okraj in je skoro do 11. ure zvečer razsajala. Okoli 8. ure treščilo je v s krmo in žitom napolnjeni kozolec Jakoba Petkovškega v Rovtah, kateri je v kratkem času pogorel. Škoda pogorelega ceni se na 2000 gld. — Dne 5. sept. t. m. ob 11. uri dopoldne pa je treščilo v dimnik Margarete Zakrajšek v Lepem Vrhu in je užgalo streho, vender se je posrečilo ogenj takoj pogasiti. Ubila pa je strela tudi jednega prašiča, vrednega 30 gld.

— (Zelje) se letos na Kranjskem ni posebno dobro obneslo. Začetkom ko se je zelje sadilo, bila je

je zmerom na kamenita psa zunaj pri vratih. Moral sem celo kričati nanj, da sem ga dol mogel vzeti, kajti bal sem se, da ne bi padel s psom ter si roko ali nogo zlomil.“

Leon je gostilničarja poslušal kar brez sape. „Ali sta gospa in otrok dolgo tukaj ostala?“ — „Ne, samo štiri ali pet dni, ne vem več natanko. Gospa je imela sobo v prvem nadstropji, baš nad nama tukaj gor.“ — „Ali je ta soba prosta?“ — „Slučajno.“ — „Ker hočem ostati nekaj časa tukaj v Saint-Irunu, tedaj bi to sobo rad vzel v najem za en mesec.“ — „Imam še lepšo sobo, gospod moj.“ — „Ne, ne, hotel bi baš to.“ — „Dobro. Umem vas; vi ste ono gospo poznali.“

Mladenič zastoče. „Poznal sem jo; a žalibog premalo! Sicer čemu bi vam zakrival? Jaz sem nje sin; jaz sem oni otrok, mali hudiček, ki je jezdil na vaših kamenitih psih ter bil v nevarnosti, da si zlomi vrat.“ — „Kaj! To ste bili vi?“ povzame gostilničar začuden. „Pri moji veri, če vas tanje opazujem, zdi se mi, da vas spoznam?“

(Dalje prihodnjič.)

huda suša, pozneje pa je bilo zopet preveč dežja. Na nekaterih krajih objedle so gosenice popolnoma zeljnate glave. Ker je pridelka le malo, je tudi cena zelo visoka. Sto zeljnatih glav velja v Ljubljani 2 gold. do 2 gold. 50 kr.

— (Sodni dan.) Grozen strah imeli so prestat pred nekaterimi dnevi prebivalci male vasi blizu Ogleja. O poludne pooblačilo se je nakrat nebo, nastala je nevihta, grozno so švigali bliskovi in grom je preteče bobnel; dež lil je curkoma, nakrat bila je vasica polna vode. To bi se še prestalo. Nenadno pa prineso valovi s seboj krste, kostnjake, človeške kosti, mrtvaške oglodane glave. Ljudi polastila se je groza; popadali so na zemljo, sklepali roke ter kričali: „Sodni dan!“ Ko je ponehala nevihta, videli so, da je vihar in dež razdejal pokopališče ter da je potem voda iz grobov odnesla mrliča.

— (Tržaške novosti.) V smetilnici neke hiše na „Piazza del sale“ so v nedeljo našli par dnij starega, na hrbtu razrezanega otroka. Prišla je komisija ali našla ni še do sedaj brezsrčne matere. — Napadla je neka Dalmatinka svojega moža z nožem, da bi se nad njim maščevala. Na srečo so bili blizu ljudje, ki so zabranili večjo nesrečo. Maščevalno ženo je policija v nedeljo prav ob istem času in skoro na istem mestu na „Piazza sale“ prišla in odpeljala v zapor, kjer so našli truplice umorjenega otroka. — V nedeljo so našli piloti v takozvani „Saketi“ poleg morske preluka truplo nekega Feliksa Ercolelli, 40letnega mornarja iz Ravene, očeta štirih otrok. Vzrok samomora je neznan. — Ed.

C. kr. kmetijska družba kranjska.

Seja glavnega odbora dne 6. septembra 1885.

Seji predseduje družbini predsednik gospod baron Wurzbach. Navzoči so podpredsednik gospod J. Fr. Seunig, tajnik Gustav Pirc in odborniki gg. Brus, Kastelic, Neweklovski, Robič in Witschl.

Obravnavalo se je sledeče:

Visoko c. kr. kmetijsko ministerstvo dovoli stipendist J. Belé-tu na klosterneburški vinarski šoli stipendijo za leto 1885/86.

Tajnik g. Gustav Pirc poroča, da ni bilo mogoče do sedaj izvršiti vse dovoljene poprave v poslopji na vrtu kmetijske družbe, ker so bili v posilni delalnici, katera je izvršitev poprav sprejela, z delom preobloženi.

Glavni odbor sprejme ponudbo „Vinarskega društva“ v Štanjelu na Krasu zaradi zamene družbenih poročil, knjig, časnikov itd. ter ob enem naroči tajništvu, imenovanemu društvu naznaniti radovoljno podporo od strani kmetijske družbe, kolikor bode le v njeni moči.

Na odborovo vabilo „Kranjsko-primorskega gozdarskega društva“ za osmi redni občni zbor v Pulji se primerno ukrene.

Glavni odbor pritrdi predlogu vodstva podkóvske šole, da se stipendija zaradi vojaščine izstopivšega učenca Jože Peršeta odda ona polovica Janezu Šternu, druga polovica pa Jožetu Grudnu.

Na znanje vzame glavni odbor vabilo g. župnika Mesarja v Bohinjski Bistrici k posvečevanju nove cerkve ter zahvalo za podporo, koju je v svojem času naklonila bistriški cerkvi kmetijska družba.

Tajnik gosp. Gustav Pirc poroča, da je tajništvo vsled osebne prošnje nekaterih ljubljanskih čebelarjev in vsled nujnosti predmeta dalo prošnjo na sl. ljubljanski mestni magistrat, da prepove nekemu tukajšnjemu obrtniku tako manipulovanje z medom, pri katerem zamorejo čebele prosto k medu dohajati ter na pokvarjenem medu brati, vsled česa so ljubljanske čebele uže splošno zbolele.

Družbeni pravni zastopnik g. dr. M. Wurzbach poroča o neki tožbi, kar glavni odbor naznanje vzame.

Vis. c. kr. deželna vlada javi glavnemu odboru z dopisom z dne 12. avgusta t. l., št. 7871, ministerski odlok z 28. julija, vsled katerega je pogodba z deželnim potnim učiteljem podaljšana.

O uspehu razpisa stipendije za obisk kake višje kmetijske šole se s primernimi predlogi poroča na vis. c. kr. poljedelsko ministerstvo.

Vis. c. kr. deželna vlada pozivlje s svojim dopisom kmetijsko družbo, da naj svoja mnenja izreče o predlogih potovalnega učitelja, katere je stavil ob priliki pokladanja računa o svojem delovanju.

Odgovorni urednik J. Naglič.

Deželna komisija budapeštanske razstave vabi glavni odbor k korporativnemu obisku razstave.

Visoka c. kr. deželna vlada naznanja družbi ukrepe vis. c. kr. kmetijskega ministerstva, vsled katerih je potrjen program živinske razstave v Postojini dné 10ega oktobra, vsled katerih je nadalje sprejet predlog kmetijske družbe o porabi subvencije za mlekarstvo. Visoko c. kr. kmetijsko ministerstvo ob enem zahteva razglašenje načrta in popisa kakega umnega gnojšča, na kateri podlagi naj se potem razpišejo darila takim občinam ali vasém, kojih večina gospodarjev si preskrbi umna gnojšča.

Prošnja vipavske kmetijske podružnice za podporo poškodovanim pri veliki povodnji 29. septembra 1884 se toplo priporočena oddá vis. c. kr. deželni vladi.

Prošnja gosp. učitelja Ranta sklone se podati s potrebnimi razjasnili na vis. c. kr. ministerstvo.

Gospod centralni odbornik in inženir Witschl poroča o stroških, koje bode prouzročila poprava strehe na poslopji podkóvske šole.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 17. septembra. Za dobo prihodnjega zasedanja imenovan je predsednikom gospodske zbornice grof Trauttmansdorff, Schönborn in Czartoryski pa podpredsednikoma. — „Fremdenblatt“ poroča, da je bil stotnik baron Potier pri najvišjem sodišči odstavljen ter še obsojen v jednoletno hudo ječo, ker se ni držal službenih pravil oznanivši tajne naredbe nepoklicanim osebam.

Budimpešta, 17. septembra. Cesar dospel zdrav danes v jutro v Gödöllő.

Požega, 16. septembra. Cesar odpeljal se je ob 3. uri popoldne, poslovivši se od ministrov, bana in cerkvenih dostojanstvenikov. Narod ga je neprestano pozdravljal z živio-klici.

Brod, 16. septembra. Mnogobrojna množica vsprejela je navdušeno cesarja. Na kolodvoru pozdravil ga je župan in mnoge deputacije. Na to se je vozil po krasno razsvitljenem mestu. Ob 7. uri odpeljal se je po železnici.

Rim, 16. septembra. Od včeraj opolunoci do danes opolunoci obolelo je v provinciji Palermo sedem oseb in tri umrle, v provinciji Parma obolelo osem in umrlo šest, v provinciji Reggio-Emilia obolela jedna in umrla jedna oseba na koleri.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 17. septembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	83.35
„ „ „ srebru	83.75
Zlata renta	109.75
5% avstr. renta	100.15
Delnice národne banke	868.—
Kreditne delnice	288.60
London 10 lir sterling	125.10
20 frankovec	9.91 ⁵
Cekini c. kr.	5.88
100 drž. mark	61.40

Tuji.

Dné 15. septembra.

Pri Maili: Zerkowitz z Dunaja. — Karlitzki iz Pečuha. — Vitez Spindler, gen. tajnik graške vzajemne zavarovalnice, iz Gradca. — Millicich, tovarnar, z obitelji, iz Zadra. — Kohler, umirov. uradnik, z Reke. — Seitz, trgovec, iz Lašk. Vidma. — pl. Sziets, uradniška vdova, iz Gorice. — Sirk, duhovnik, iz Celovca. — Rabič iz Beljaka. — Peče, trgovčeva soproga z obitelji, iz Starega trga.

Pri Slonu: Pavlač, inženir, iz Nimburka. — Pospischil, inženir, iz Novega Bidžova. — Lorenz, c. kr. stotnik; Kaminek in Schönau, trgovec, z Dunaja. — Kaindl iz Neuzeuga. — Mayer, kapitan dunavske parobrodne družbe, iz Turn-Severina. — Jessenko iz Trsta. — Nardini, trgovec, iz Gorice. — Krajnc s soprogo iz Siska. — Domladiš iz Ilir. Bistrice. — Dr. Mally, c. kr. okr. zdravnik iz Kranja. — Laurič, posestnik, s soprogo, z Rakeka. Pri Južnem kolodvoru: Schelesnikar s soprogo iz Gradca. — Schniderschitz z Krškega.

Umrli so:

Dné 10. septembra. Urša Terdina, gostinja, 71 let Marije Terezije cesta št. 4, plućna tuberkuloza.

Dné 16. septembra. Bernard Petrič, sin okr. tajnika, 3 tedne, Rimska cesta št. 20, driska.

Tržne cene.

V Ljubljani, 16. septembra.

Hektoliter banaške pšenice velja 6 gld. 94 kr., domače 6 gld. 34 kr.; reš 5 gld. 36 kr.; ječmen 4 gld. 37 kr.; oves 2 gld. 92 kr.; ajda 4 gld. 87 kr.; proso 5 gld. 20 kr.; turšica 5 gld. 40 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gld. 59 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 90 kr., salo po 80 kr., špeh po 54 kr., prekajen pa 66 kr., maslo (sirovo) 84 kr., jajce 21/2 kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 58 kr., svinjsko 66 kr., drobniško po 34 kr. — Piske po 45 kr., golob 17 kr.; 100 kilo sena 1 gld. 69 kr., slame 1 gld. 69 kr. Seženj trdih drv 7 gld. 50 kr.; mehkih 5 gld. 40 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišču) 24 gld., belo 20 gld.

Srečke

z dné 16. septembra.

Praga: 70 76 57 38 53.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nabo	Mokrina v mm
16. septbr.	7. zjutraj 2. pop. 9. zvečer	743.26 742.30 742.08	11.0 24.6 17.0	bzv. jzpd. sl. bzv.	megla jasno „	0.00

Lekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani

prodaja in vsak dan razpošilja zdravila s pošto na deželo; dalje

salicilno ustno vodo, aromatična, vpljiva oživiljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 velika steklenica 50 kr., (115) 9

salicilni zobni prašek, splošno priljubljen, vpljiva zelo oživiljajoče in pravi zobe blesteče bele, à 30 kr.

Knjigotržnica

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergova

Ljubljana

Kongresni trg št. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in vnanjih učilnicah, posebno na c. kr. višji gimnaziji, c. kr. višji realki in tukajšnji c. kr. možki in ženski učiteljski vadnici, zasebnih, ljudskih in meščanskih šolah vpeljanih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, na pol ali trdo vezanih, po zelo nizkih cenah.

Zapisniki uvedenih učnih knjig oddaje se brezplačno.

(137) 16—3

Tiskata in zalagata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.